

ikke min Forstand. Jeg seer ikke rettere, end at Conseqentien af et saadant Argument er den: Gaa aldrig foran i noget Stykke! Det er ufornuftigt at være den Førreste i nogen Retning. Wilberforce var en meget ufornuftig Mand, da han før nogen Anden kæmpede imod Negerlavet; Columbus var en meget ufornuftig Mand, da han gik ud for at søge Amerika før nogen Anden osv. osv. Deraf følger imidlertid, at dersom den, der gaaer forrest er ufornuftig, og dersom man skal tage sig iagt for at være den Ufornuftige, altsaa den Første, vil der aldrig være Noget, som bliver den Første, men der vil da heller aldrig være Noget, som bliver den Anden eller den Tredie. Hvis dette er et Forstandsargument, gjentager jeg, at det ikke alene ikke tilsaaler min Forstand, men at det gaaer høit over den. Følelsesargumenterne kom den ærede Minister ikke til at fremhæve, men det behøvedes heller ikke, thi det blev besørget saavel af den ærede Ordfører som af det ærede Medlem for Svendborg Amts 1ste Valgkreds (C. B. Nyholm). Den sidstnævnte ærede Taler sagde, at det stred imod hans Følelse at befale Præsten, hvis Gjerning er den fredelige, at gaae til ligefrem Blodsudgydelse, og i den Anledning fremsførte han, at Præsten allevegne var fritagen for Deelagtighed i Nævningevirksomheden, fordi han ellers som Nævning kunde blive tvungen til at affige en Dødsdom, hvad man ikke skulde tvinge ham til. Den ærede Rigsdagsmand er, saavidt jeg skjønner, ikke tilstede i Dieblirket, idetmindste er han ikke paa sin Plads, men jeg vil dog i den Anledning gjøre opmærksom paa, at dersom dette Argument skulde sige Noget, siger det meget Mere, end det skulde, og saa Meget, at den ærede Rigsdagsmand vistnok selv vilde blive angst og bange for Conseqentierne deraf; thi i saa Fald seer jeg ikke rettere, end at heller ingen Præst kan sidde i Statsraadet, fordi enhver Dødsdom, saavidt jeg veed, skal forelægges der. Naar altsaa en Præst, en ordineret Mand, sidder i Statsraadet, kan han blive tvungen til at stemme imod en Indstilling om Benaabning for Livsstraf og altsaa blive deelagtig i, at en Livsstraf bliver udført, men det er det Selvsamme, som om han affiger en Dødsdom. Dog ikke

alene dette; men der er Handlinger, som man næsten kunde fristes til at kalde Dødsdomme i det Store, s. Ex. naar en Krigsbeslutning skal tages; thi det er dog klart for Enhver, som tager en saadan Beslutning, at dersom Krigen bliver til Alvor, dersom Beslutningen er mere end et Knib i Kommen, blive Udskillige saa at sige dømt til Døden, og deri skulde en Præst altsaa heller ikke kunne deeltage, siden han af den Grund ikke skulde kunne være Nævning. — Jeg kan ikke gaae ind paa den Betragtning, at Krigens Gjerning ikke passer sig for Præsten. Naar man taler til Følelsen og vil gjøre dette klart for Følelsen, har man idetmindste ikke kunnet paavirke min Følelse, og desuden forekommer denne Betragtning mig ikke at være bibelsk. Det gamle Testamente kæmper idetmindste ikke imod Præsternes Deeltagelse i Fædrelandets Forsvar, og jeg gad vide, om man kan paavise noget Sted i det nye Testamente, som kræver deres Fritagelse derfor; men hvad jeg veed, det er, at ligesom det gamle Testaments Præster deeltog i Kampen, saaledes have ogsaa efter det nye Testament Præsterne deeltaget i Fædrelandets Forsvar. Det undrede den ærede Ordfører, at Abfalons Navn ikke var nævnt i nærværende Debat; han har nu nævnt det, og han har altsaa sørget for, at Abfalou ikke blev glemt; men det skulde undre mig, hvis den ærede Ordfører meente, at Abfalou var den eneste Præst, enten i Verdenshistorien eller i Fædrelandshistorien, der activt har deeltaget i Fædrelandets Forsvar. Dette er saa langt fra at være Tilfældet, at der er en saadan Mængde af Præster, som har gjort det, at man, naar man kunde samle dem Alle paa eet Sted, vilde faae en kjon lille Hær ud af dem, ja, alene af de danske Præster, som i Tidens Løb have deeltaget i Fædrelandets Forsvar. For dog at nævne Andre end Abfalou, skal jeg minde om, at i Slaget ved Rhodanis, hvor Dannebrog balede ned, var Erkebisp Andreas Sunesen Hærfører, hvorhos der var flere andre Bisper og Præster tilstede. Den ærede Ordfører har dog vel ogsaa læst sin Holberg og veed, at han siger om Slaget ved Fodevig, at sjældent noget Slag har fremkaldt saa stor Befordring i de geistlige Rækker,